

YLE-UUTISET 6.5.2021

Lähes tuhat ihmistä allekirjoitti viime vuoden lopussa joukkokantelun eduskunnan oikeusasiamiehelle perusterveydenhuollon, erikoissairaanhoidon ja kipupoliklinikoiden toiminnasta liittyen kipupotilaiden hoitoon.

Oikeusasiamies vahvistaa, että kantelun johdosta on pyydetty selvitys ja lausunto Valviralta. Tutkinta on vielä kesken, joten sen sisällöstä ei lausuta enempää.

OSA KIPUPOTILAISTA KOKEE JÄÄVÄNSÄ ILMAN HOITOA

Hämeenlinnalainen Sirpa Tahko on kipukroonikko ja psykologi, joka valmisteli ja toimitti joukkokantelun eduskunnan oikeusasiamiehelle Päivi Vaarakallion kanssa. He ylläpitävät Kipumatkalla -vertaistukifoorumia, josta allekirjoitukset kerättiin kanteluun kipupotilailta ja heidän läheisiltään.

– Potilaat kertovat saavansa erittäin huonoa hoitoa tai eivät hoitoa ollenkaan. Heitä leimataan päihderiippuvaisiksi tai lääkehakuisiksi. Aika moni jää kokonaan kuulematta tai huomaamatta esimerkiksi päivystyksessä, ja toisaalta ei ole hoitoyksiköitä, jotka hoitaisivat kipupotilaita pitkäjänteisesti, Tahko kuvailee.

Tahkon mielestä syynä on myös se, että kivunhoito on usein vaikeaa ja monimutkaista, eikä siihen ole aina saatu ajantasaista koulutusta. Hän painottaa, että kivunhoidon pitäisi olla yksilölähtöistä.

– Se mikä toimii yhdellä, ei suinkaan aina toimi toisella. Tai tänään tepsivä keino ei aina toimi huomenna. Pitää kokeilla ja säätää ja kuunnella sekä motivoida potilasta.

KIPUPOLIKLINIKOILLE KRITIIKKIÄ

Joukkokantelussa kritisoidaan osaltaan myös kipupoliklinikoiden toimintaa. Sirpa Tahkon mukaan kipupotilaat jäävät usein ilman asianmukaista hoitoa ja lääkitystä.

– Joiltakin potilailta on purettu esimerkiksi lääkityksiä linjavedoilla vastoin lakia. Jokaista potilasta pitää hoitaa yksilöllisesti ja häntä parhaiten auttaen. Jos hoito evätään, on ainoa vaihtoehto jälleen palata perusterveydenhuollon pariin.

Hyviäkin kokemuksia toki kipupoliklinikoilta on, Tahko painottaa. Hän kuitenkin uskoo, että nimenomaan kipupoliklinikoilla pitäisi olla tarjolla kaikki ne keinot, joita ylipäänsä terveydenhuollossa on kivunhoidon osalta tarjolla.

Parannettavaa hänen mielestään on kuitenkin jokaisella terveydenhuollon osa-alueella.

PERUSTERVEYDENHUOLLOLLA ISO ROOLI

– Saan itse erilaisilta potilasryhmiltä yhteydenottoja hoitajataustani ja eri järjestöissä mukana olemisen vuoksi. Tällä hetkellä saan eniten viestejä kivuista kärsiviltä ihmisiltä. He kokevat, että he eivät saa riittävästi apua, kertoo Paula Risikko.

Risikon mukaan kivunhoito on pirstaloitunut. Hän olisi valmis perustamaan Suomeen kivunhoidon osaamiskeskuksia, jotka keskittyisivät erityisesti kivunhoitoon.

– Moni kokee, että kukaan ei oikein ota hoidosta koppia. Koska kaikki eivät pääse erikoissairaanhoidon, pitäisi vahvistaa perusterveydenhuollon palvelua. Ihminen saisi heti terveyskeskuksesta apua, ja nimenomaan moniammatillista, koska kivunhoito on erittäin vaativaa, hän muistuttaa.

Risikon mielestä muutos vaatii kohdennettuja resursseja ja lisäpanostusta.

– Väitän kuitenkin, että se haukkuu hintansa, kun ihmiset voivat esimerkiksi palata nopeammin takaisin normaaliin elämään ja esimerkiksi töihin.

"JOKU KYLLÄ JOSSAKIN VAIHEESSA VÄLITTÄÄ"

Kivunhoidossa ja potilaan kohtaamisessa on yhä parannettavaa – selkävivuista vuosikymmeniä kärsinyt kipupotilas, kokkolalainen Kari Forsell: "Pitkään hoito oli vain kipulääkettä ja pari vapaapäivää"

Forsell näkee, että ainakin yksi asia voisi viedä kipupotilaan tilannetta nopeastikin eteenpäin.

– Yksi tärkeimpiä asioita on se, että jos lääkäri ei pysty sinua siinä hetkessä auttamaan, niin hän sanoo, että laitetaanpa sinut eteenpäin sellaiselle, joka pystyy, Forsell miettii.

Kipukroonikolla on lopuksi vielä terveisiä muille pitkäaikaisista kivuista kärsiville.

– Pitää jaksaa luottaa, että joku kyllä jossakin vaiheessa välittää.

LUE YLE:N UUTINEN KOKONAISUUDESSAAN

Pääset uutiseen tästä linkistä: <https://yle.fi/uutiset/3-11910484>

Jakamalla tietoa voidaan muuttaa asenteita kipupotilaita kohtaan. Kiitos, jos autat.